

al Lovl som der paaftaaes, og denne Formening grunder jeg paa tvende Actstykker, som jeg, da de ikke kunne forudsættes at være Thinget almindeligt bekyndte, skal tillade mig at oplæse. Da Bornholm i Krigen 1658 mellem Danmark og Sverrig var erobret af de Svenske, blev Den ved Indvaanernes Tapperhed og paa Kong Frederik den Tredies Opfordring befriet fra Svenskernes Occupation og gien-given til den danske Krone. Frederik den Tredie udfædte da under 29de December 1658 et aabent Brev, saalydende:

„Vi Friderich den Tredie med Guds Naade Danmarks, Norges, Benders og Gothers Konning, Hertug udi Slesvig, Holsten, Stormarn og Ditmarsken, Greve udi Oldenborg og Delmenhorst, Gjøre alle vitterligt, at efter som Borringholm igjen under Os og Cronen for-medelt Almuens Trostøb der sammesteds er kommen, Da ville Vi dennem som sig til samme Værd at forrette haver ladet bruge naadigt have lovet og tilfagt, saa og hermed lover og tilfiger, At Vi samme deres Trostøb, naar Gud giver bedre Tilstand Med Ald Kongelig Naade Vil erjindre, og nu med saadanne Privilegier og Benaadninger forsyne, baade paa Udskrivning, Skatt, og i Andre Naader hvor-ved Landets bedste og Opkomst søges Formo-dendes derimod at bemelt Lands Indvaanere fremdeles udi deres Trostøb standhaftig forbliver og tilhjælper Fienden af ald Magt der fra Landet at afsvæge.“

Dette Tilfagn er af Frederik den Tredies Efterfølgere stedse blevet stadfæstet, og Kong Christian den Syvende gav det ved et Rescript af 21de September 1770 en authentiff Fortolkning, hvori det hedder: „Vi Christian den Syvende, af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Benders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsten, Stormarn og Ditmarsken, Greve udi Oldenborg og Delmenhorst. Gjøre alle vitterligt, at efter som Salig og Høilovlig Thukommelse Kong Frederich den Tredie under 29de December 1658 har lovet og tilfagt, at ville forsyne Indbyggerne paa vort Land Bornholm, for deres i samme Tid beviste Trostøb, med saadanne Privilegier og Benaadninger, baade paa Udskrivning, Skat og i andre Naader, hvorved Landets Bedste og Opkomst kan

søges; Og saadant dem allernaadigt givne Løfte, skjønt ikke ved noget særdeles dem meddeelt Privilegium, saavel af Bores høifalige Forfædre, de fremfarne Konger i Regjeringen, som af Os, allernaadigt er bleven opfyldt, ved saa store Lettelser i de ordinaire Skatter, fremfor andre Bore Undersaatter, samt i andre Naader, der og siden ubrødeligt er blevet holdet; Saa ville Vi nu, for at forekomme al Misforstaaelser og urigtigt Begreb om deres Privilegier, og paa det de kunne vide, hvorudi de dem, paa Grund af forbemelte dem givne Løfte forundte Friheder og Benaadninger, fremfor andre Bore Undersaatter, bestaae, derom allernaadigt herved have givet dennem følgende omstændelige Forklaring nemlig:

1. I Stedet for at Skatterne ud i Bore øvrige danske Provindsler Tid efter anden ere bleve forhøiede, saaledes at i mange Aar af en Tid. Hartorn er blevet svaret og endnu svares 16 a 18 Mk., foruden Kongetiende, der i det Ringeste ligeledes kan anstaaes til 5 Mk. aarlig, have Indbyggerne paa Bornholm fra Anno 1680 af, og indtil denne Tid, fremfor de forhen langt højere Skatter, ifkun svaret i Qvartalskatt 2 Mk. af hver Tid. Hartorn, samt været befriede fra Kongetiendes Ydelse, og saaledes ikke engang erlægge en tiende Deel imod Bore Undersaatter i Danmark.

2. Ere de aldeles fritagne for at svare Folke- og Familiekkat, som dog af andre Bore Undersaatter maae udredes og betales.

3. Have de ligeledes, siden forberorte dem allernaadigt givne Løfte, bestandig været fri for Udskrivning, og i mange Aar nydt Godt af det dem, som forbemeldt, allernaadigt givne Løfte.

Thi ville Vi af Landsfaderlig Kjærlighed og Omhu for Landets Bedste og Opkomst der-ved fremdeles lade det have sit Forblivende. Og naar Omstændighederne maatte udfordre, at paalægge Bore Undersaatter nogen Extra Skat eller Paabud, saa endsskjøndt Indbyggerne paa Bornholm ikke kan fritages for, i saa Naade med dem at bære Byrden, ville Vi dog allernaadigt, endog i sliq Tilfælde see dennem paa det Lemfældigste behandlet.“

Da den Folke- og Familiekkat, som blev udfæret i Landdistricterne istedetfor Consum-